

Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιά: 751/1991
Πηγή: Ε.Ν.Δ. 19/91 σελ. 499

Έμφραγμα μυοκαρδίου θαλαμηπόλου. Δεν συνιστά εργατικό ατύχημα όταν προέρχεται από ενδογενή οργανικά αίτια.

Η εκδήλωση προϋπάρχουσας, και σε λανθάνουσα έστω κατάσταση, παθήσεως του εργαζομένου, δεν συνιστά εργατικό ατύχημα, αν ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του υπό ομαλές και κανονικές συνθήκες.

Έμφραγμα (πρόσθιο) μυοκαρδίου θαλαμηπόλου που ασκούσε και την ειδικότητα του βοηθού μαγείρου. Ανάλογο καρδιακό επεισόδιο του ναυτικού σε προηγούμενη υπηρεσία σε άλλο πλοίο. Απασχόληση του ναυτικού σε πλοίο αυτοματοποιημένο, όπου υπήρχαν άλλοι δύο βοηθοί θαλαμηπόλοι, χωρίς υπερβολική υπερωριακή εργασία. Δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα.

Πρόεδρος: ΣΠ. ΜΗΤΣΙΑΛΗΣ

Δικηγόροι: Στ. Λύρας, Κ. Παπαρηγόπουλος

Από τα άρθρα 1, 2 και 3 του δια του Β.Δ. 24/7-25/8/1920 Κωδ/ντος νόμου 551/1914, ο οποίος έχει εφαρμογή κατά το άρθρο 66 του ΚΙΝΔ και επί ατυχημάτων ναυτικών εκ βιαίου συμβάντος, προκύπτει σαφώς, ότι εργατικό ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος αποτελεί η σωματική βλάβη, η οποία έχει σαν συνέπεια ανικανότητα του εργαζομένου προς εργασία ή το θάνατο αυτού, εφόσον επήλθε εξ αιφνιδίου και απροβλέπτου γεγονότος, αποτελούντος ξένη αιτία προς τον οργανισμό του παθόντα και λαβόντος χώραν κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής. Τέτοιο ατύχημα δεν συνιστά η εκδήλωση ή η επιδείνωση προϋπαρχούσης παθήσεως ή νοσηρής γενικά καταστάσεως του εργαζομένου όταν αυτή είναι συνέπεια της εκτελέσεως της εργασίας που αναλήφθηκε με τη σύμβαση και των συμφύτων προς αυτή δυσμενών επαγγελματικών όρων, εφόσον όμως η τελευταία παρέχεται υπό κανονικές συνθήκες και συνθήκες που προσιδιάζουν στη φύση αυτής, χωρίς δηλαδή να μεσολαβήσει κάποιο άλλο εξωτερικό, ξένο δηλαδή προς τον οργανισμό του παθόντα γεγονός. Αντίθετα υπάρχει εργατικό ατύχημα όταν η εργασία παρέχεται υπό όλως εξαιρετικές, έκτακτες, ασυνήθεις και πολύ δυσμενείς συνθήκες. Εξάλλου και η εκδήλωση προϋπάρχουσας και σε λανθάνουσα έστω κατάσταση παθήσεως του εργαζομένου δεν αποτελεί εργατικό ατύχημα, αν αυτός παρέχει την εργασία του υπό κανονικές συνθήκες, ενώ αντίθετα υπάρχει εργατικό ατύχημα αν ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του υπό όλως έκτακτες και δυσμενείς συνθήκες και στις συνθήκες αυτές ως πρόσφορης αιτίας, οφείλεται η εκδήλωση της παθήσεως και κατ' επέκταση και η ανικανότητα του εργαζομένου (ΑΠ 832/1984 ΕΝΔ 13, 394, ΑΠ 1280/1985 ΕΝΔ 14, 310, ΑΠ 1090/1985 ΕΝΔ 14, 313, ΑΠ 1234/85 ΕΝΔ 15, 311, ΑΠ 1309/1976 ΝοΒ 25, 922).

Με την κρινόμενη αίτησή του ο αιτών ζητεί, λόγω επείγουσας περίπτωσης και προς αποτροπή επικειμένου κινδύνου, να διαταχθεί, ως ασφαλιστικό μέτρο, η συντηρητική κατάσχεση της περιουσίας των καθ' ων και ιδιαίτερα του εις αυτή (αίτηση) αναφερόμενου πλοίου της πρώτης, προς εξασφάλιση της εκ δραχμών 13.686.770 απαιτήσεώς του, η οποία προέρχεται από την εις αυτή αναφερομένη και επικαλούμενη απ' αυτόν σύμβαση ναυτικής εργασίας και του επικαλουμένου ναυτεργατικού ατυχήματος. Επίσης ο αιτών ζητεί την προσωρινή επιδίκαση σ' αυτόν ποσού 6.000.000 δραχμών, αλλιώς ποσού 600.000 δραχμών μηνιαίως και για 10 μήνες. Η αίτηση αυτή, η οποία παραδεκτά και αρμόδια φέρεται προς εκδίκαση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρα 686 επ. Κ.Πολ.Δ.) είναι νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 53, 54, 66, 72 ΚΙΝΔ, 3 παρ. 2 και 3 του Ν. 551/1914, 1 παρ. 1 και 2 Ν. 762/1978 σε συνδυασμό με την οικεία ΣΣΝΕ (Υ.Α. 2324.2/6/1989 Ε.Ν. Κύρωση Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας Πληρωμάτων Ποντοπόρων Φορτηγών Πλοίων 4.500 TDW και άνω) και 648 ΑΚ, 707, επ., 713, 728 παρ. 1 και 730 Κ.Πολ.Δ. Οι παραπάνω διατάξεις του Ελληνικού ουσιαστικού δικαίου εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση σύμφωνα με τον κανόνα του άρθρου 25 εδ. α ΑΚ γιατί από το γεγονός ότι τα διάδικα μέρη επικαλούνται τις διατάξεις του Ελληνικού δικαίου συνάγεται σιωπηρή συμφωνία τους για υπαγωγή της διαφοράς στο δίκαιο

αυτό (βλ. σχετ. Δ. Ευρυγένη εις Αρμ. 24, 1057, Γ. Μαριδάκη ΙΔΔ τόμος Β, παρ. 34, σελ. 27 ΕΑ 3544/1978 ΕΝΔ 6.384, ΕΑ 1502/1969 Αρμ. 24, 22). Μετά απ' αυτά η κρινόμενη αίτηση θα πρέπει να εξεταστεί και από ουσιαστική άποψη.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων Γ.Α. και Ι.Γ. που εξετάστηκαν ενόρκως στο ακροατήριο με επιμέλεια των διαδίκων, τα έγγραφα τα οποία προσκόμισαν αυτοί, την με αριθμό 4299/14.2.1991 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της συμ/φου Πειραιά Μ.Σ. (η με αριθμό 1017/1-3/1991 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της Ειρηνοδίκου Πειραιώς δεν λαμβάνεται υπόψη για τι ελήφθη μετά τη συζήτηση στο ακροατήριο (βλ. και Κ. Μπέη «Πολιτική Δικονομία» τευχ. 14, άρθρο 690, σελ. 99, 4.5), τους ισχυρισμούς των διαδίκων τους οποίους αυτοί εξέθεσαν στο ακροατήριο και εκείνους οι οποίοι περιέχονται στα σημειώματά τους, όπως και απ' όλη τη διαδικασία γενικά πιθανολογήθηκαν τα παρακάτω: Ύστερα από σύμβαση ναυτικής εργασίας που καταρτίστηκε στις 8-3-1990 μεταξύ του αιτούντα και της δεύτερης των καθ' ων, νόμιμα εκπροσωπούμενης από τον τρίτο, η οποία ενεργούσε ως αντιπρόσωπος στην Ελλάδα της πρώτης καθ' ης, πλοιοκτήτριας του με Ελληνική σημαία Φ/Γ πλοίου "L" TDW 34681, ο αιτών ναυτολογήθηκε στις 12.3.1990 στο πλοίο αυτό ως θαλαμηπόλος αντί συνολικών μηναιών αποδοχών 246.000 δραχμών. Ταυτόχρονα όμως, συμφωνήθηκε να καταβάλλεται σ' αυτόν ποσό 26.000 δραχμών μηνιαίως ως αμοιβή μαγείρου. Έτσι λοιπόν ο αιτών καθόλη τη διάρκεια της ναυτολόγησεως του στο παραπάνω πλοίο εκτός από τα καθήκοντα του θαλαμηπόλου εκτελούσε και καθήκοντα βοηθού μαγείρου. Την κρίση αυτή το Δικαστήριο τη στηρίζει κυρίως στο γεγονός ότι σε όλους τους λογαριασμούς μισθοδοσίας του τους οποίους υπογράφει και ο πλοίαρχος του πλοίου (βλ. αυτούς) αναφέρεται και το ποσό των 26.000 δραχμών ως έκτακτη αμοιβή βοηθού μαγείρου, γεγονός βέβαια που δεν θα συνέβαινε αν δεν είχε συμφωνηθεί και ο αιτών δεν προσέφερε και σχετικές με την ειδικότητα αυτή υπηρεσίες. Εξάλλου η κρίση αυτή του Δικαστηρίου αναφορικά με το γεγονός αυτό σημαντικά ενισχύεται και από την κατάθεση του μάρτυρα Γ.Α. Α' Μηχανικού του πλοίου, που εξετάστηκε στο ακροατήριο με επιμέλεια του αιτούντα.

Όπως όμως πιθανολογήθηκε καθήκοντα βοηθού μαγείρου εκτελούσε και ο μάγειρας του πλοίου Β.Μ. (βλ. τους προσαγόμενους λογαριασμούς μισθοδοσίας του). ενόψει λοιπόν των προαναφερομένων περιστατικών και σύμφωνα με τα άρθρα 173 και 200 ΑΚ, η προκειμένη σύμβαση ναυτολόγησεως πρέπει να ερμηνευθεί ως εμπεριέχουσα ρήτρα υποαπασχολήσεως του αιτούντα ως βοηθού μαγείρου, δηλ. ειδικότερη συμφωνία ότι ο τελευταίος παράλληλα με τα καθήκοντα του θαλαμηπόλου θα εκτελεί εν μέρει και την εργασία του βοηθού μαγείρου, η οποία είναι αυτοτελής και διαφορετική από εκείνη του θαλαμηπόλου. Το γεγονός εξάλλου ότι στη σύνθεση του πληρώματος δεν προβλεπόταν η θέση του βοηθού μαγείρου δεν ασκεί επιρροή στην κρινόμενη υπόθεση, γιατί η αξίωση του αιτούντα για λήψη αποδοχών για την πρόσθετη υπηρεσία απορρέει από τη σύμβαση γι' αυτή και όχι από τις διατάξεις του δημοσίου δικαίου που αφορούν στη σύνθεση του πληρώματος και την αναπλήρωση των ελλειπόντων μελών. Με βάση αυτά ο αιτών για το παρακάτω χρονικό διάστημα δικαιούται το ένα δεύτερο (1/2) των αποδοχών του βοηθού μαγείρου (Ε.Πειρ. 391/1986 ΕΝΔ 15, 61, ΕΠειρ. 291/1987 ΕΝΔ 15, 162, σχετ. ΑΠ 413/1987 ΕΝΔ 15, 387). Σημειώνεται ότι στις αποδοχές, αυτές θα υπολογισθούν χωριστά για κάθε μία ειδικότητα η πάγια υπερωριακή αμοιβή, η αποζημίωση της άδειας και το αντίτιμο τροφής. (ΕΠειρ. 443/1988 ΕΝΔ 17, 187, ΕΠειρ. 375/1984 ΕΝΔ 12, 434, ΕΑ 6092/1988 ΕΝΔ 18, 260). Ο αιτών προσέφερε τις υπηρεσίες του στο πλοίο αυτό μέχρι 23.9.1990 οπότε και απολύθηκε από τον πλοίαρχο του πλοίου στο SUEZ Αιγύπτου και επέστρεψε στην Ελλάδα. Περαιτέρω από τα ίδια πιο πάνω αποδεικτικά στοιχεία πιθανολογήθηκε, ότι στις 10.9.1990 και ενώ το πλοίο βρισκόταν εν πλω από Μαλαισία με προορισμό την Ευρώπη, ο αιτών αισθάνθηκε πόνο στο στήθος, ζάλη, δυσκολία, στην αναπνοή, καθώς και μούδιασμα στο λαιμό, αριστερό ώμο και αριστερή πλευρά. Αμέσως με σύσταση του πλοίαρχου κατακλίθηκε και του χορηγήθηκαν διάφορα φάρμακα. Παρέμεινε δε κλινής υπό τη συνεχή παρακολούθηση του υποπλοίαρχου, ο οποίος σε συχνά χρονικά διαστήματα του μετρούσε την πίεση, τους σφυγμούς και τη θερμοκρασία. Η κατάσταση της υγείας του αιτούντα άρχισε από την ίδια κιόλας ώρα να βελτιώνεται σταδιακά και ο ίδιος δήλωνε ότι αισθάνεται καλύτερα.

Ο πλοίαρχος κατευθυνόμενος στο πλησιέστερο λιμάνι επιχείρησε επανειλημμένα να επικοινωνήσει με το MEDICO Αθηνών πράγμα που το κατόρθωσε την επομένη, οπότε και

ανέφερε το περιστατικό στον εκεί γιατρό, ο οποίος τον διαβεβαίωσε ότι πρόκειται για ίωση μάλλον, συνέστησε όμως και την εξέταση του αιτούντα από γιατρό. Την επομένη το πλοίο προσήγγισε στο πλησιέστερο λιμάνι του CALLE της Σρι Λάνκα, όπου όμως παρόλες τις προσπάθειες του πλοιάρχου δεν έγινε δυνατό να επιτευχθεί επικοινωνία με τις τοπικές αρχές και τους πλοηγικούς σταθμούς (το πλοίο ήταν αδύνατο να πλησιάσει στο εν λόγω λιμάνι χωρίς πλοηγό) για την εξέταση του αιτούντα από τοπικό γιατρό. Έτσι ύστερα και από καινούργια επικοινωνία του πλοιάρχου με το MEDICO Αθηνών απ' όπου αυτός έλαβε πάλι σχετικές ιατρικές οδηγίες και ενόψει της συνεχώς βελτιούμενης καταστάσεως του αιτούντα, ο οποίος δήλωσε ότι αισθανόταν πλέον τελείως καλά και ότι δεν ήθελε έπλευσε προς το SUEZ όπου έφθασε στις 22.9.1990. Σημειώνεται ότι ο αιτών καθόλο το πιο πάνω διάστημα παρέμεινε κλινήρης και δεν απασχολήθηκε σε οποιαδήποτε εργασία (βλ. το ημερολόγιο γέφυρας του πλοίου). Την επομένη ο αιτών εισήχθη στο νοσοκομείο "EL MABARA HOSPITAL SUEZ" όπου παρέμεινε μέχρι 27.9.1990 και όπου διαπιστώθηκε ότι αυτός την 10.9.1990 είχε υποστεί πρόσθιο έμφραγμα του μυοκαρδίου. Το γεγονός αυτό προκύπτει από την από 26.9.1990 ιατρική βεβαίωση του παραπάνω νοσοκομείου (βλ. αυτήν). Στη βεβαίωση αυτή δεν αναφέρεται αλλά ούτε και από κάποιο άλλο αποδεικτικό στοιχείο της δικογραφίας προκύπτει, ότι από τότε που ο αιτών υπέστη το εν λόγω έμφραγμα (10.9.1990) και όσο διαρκούσε ο πλους του παραπάνω πλοίου μέχρι το SUEZ επιδεινώθηκε καθοιονδήποτε τρόπο η κατάσταση της υγείας του. η από 1.2.1991 ιατρική βεβαίωση του γιατρού Μ.Χ. που προσκομίζει ο αιτών, δεν μπορεί να οδηγήσει σε αντίθετη κρίση το Δικαστήριο διότι ο βεβαίωσης γιατρός στηρίζει το συμπέρασμά του μόνο σε όσα του ανέφερε ο ίδιος ο αιτών. Επίσης όπως προέκυψε (βλ. τα προσκομιζόμενα αντίγραφο ημερολογίου του πλοίου «Ρ.Π.» το με αριθμό 1646 υπηρεσιακό σημείωμα του Κεντρ. Λιμεναρχείου Πειραιά και το με αριθμό 535/1988 πρακτικό συμβιβασμού του Ειρηνοδικείου Πειραιά) ο αιτών και στο παρελθόν (Απρίλιος 1988) κατά το χρόνο υπηρεσίας του στο πλοίο «Ρ.Τ» είχε υποστεί ανάλογο καρδιακό επεισόδιο (έμφραγμα του κατωτέρω τοιχώματος του μυοκαρδίου) γεγονός που ενισχύει την άποψη ότι η πιο πάνω ασθένειά του (έμφραγμα της 10.9.1990) προέρχεται από ενδογενή αίτια οφειλόμενα στον οργανισμό αυτού. Εξάλλου ο ισχυρισμός του αιτούντα ότι η πιο πάνω ασθένειά του οφείλεται στις εξαιρετικές, ασυνήθεις και δυσμενείς συνθήκες εργασίας και διαβιώσεώς του στο παραπάνω πλοίο δεν πιθανολογήθηκε βάσιμος. Και βέβαια ο αιτών απασχολείτο, όπως προαναφέρθηκε, ως θαλαμηπόλος και προσέφερε κατά το 1/2 και τις υπηρεσίες του βαθμού μαγείρου.

Η διπλή αυτή όμως απασχόληση δεν υπήρξε ενόψει των συνθηκών υπό τις οποίες παρείχεται και ιδιαίτερα του γεγονότος ότι το εν λόγω πλοίο ήταν «αυτοματοποιημένο» και υπήρχαν σ' αυτό και δύο βοηθοί θαλαμηπόλοι, ασυνήθης, δύσκολη, αγχώδης ή ιδιαίτερα κοπιώδης. Εξάλλου και από τους προσκομιζόμενους λογαριασμούς μισθοδοσίας (βλ. αυτούς) δεν προκύπτει υπερβολική υπερωριακή απασχόληση του αιτούντα, ανεξάρτητα βέβαια από το γεγονός ότι μόνη η υπερωριακή απασχόλησή του δεν συνιστά ασυνήθεις συνθήκες εργασίας. Η πιο πάνω κρίση του Δικαστηρίου στηρίζεται στα έγγραφα που υπάρχουν στη δικογραφία και ιδιαίτερα σε όσα παραπάνω αναφέρθηκαν, σημαντικά δε ενισχύεται αυτή (αναφορικά με τα πιο πάνω γεγονότα) και από τις καταθέσεις των μαρτύρων Ι.Γ. και Α.Κ. (περιέχεται στην προσαγόμενη ένορκη βεβαίωση), το περιεχόμενο των οποίων δεν αναιρείται από τα υπόλοιπα στοιχεία της δικογραφίας. Ενόψει λοιπόν όλων των πιο πάνω πιθανολογηθέντων και σύμφωνα και με τη σκέψη που προηγήθηκε, το Δικαστήριο οδηγείται στην κρίση, ότι η παραπάνω ασθένεια του αιτούντα δεν φέρει τον χαρακτήρα εργατικού ατυχήματος υπό την προεκτεθείσα έννοια και συνεπώς αυτός δεν δικαιούται της αποζημιώσεως που ζητεί με την αίτησή του. περαιτέρω από τα ίδια πιο πάνω αποδεικτικά στοιχεία πιθανολογήθηκε, ότι ο αιτών για την απασχόλησή του ως βοηθού μαγείρου κατά το χρονικό διάστημα από 12.3.1990 έως 23.9.1990, ήτοι για διάστημα 6 μηνών και 11 ημερών, ενώ έπρεπε να εισπράξει το ποσό των 717.163 δραχμών (491.793 δρχ. βασικό μισθό + 108.195 δρχ. επίδομα Κυριακών + 47.272 δρχ. επίδομα κατωτέρου πληρώματος + 7.353 δρχ. διορθωτικό επίδομα + 499.025 άγια υπερωριακή αμοιβή + 280.687 δρχ. άδεια = 1.434.325 X 1/2) αυτός εισέπραξε μόνο 165.533 δραχμές και συνεπώς αυτός δικαιούται ακόμη το ποσό των 551.630 δραχμών. Συνεπώς πιθανολογήθηκε ότι ο αιτών έχει απαίτηση κατά των καθ' ων ανερχομένη στο ποσό αυτό. Επίσης πιθανολογήθηκε, ότι οι καθ' ων δεν έχουν εμφανή περιουσιακά στοιχεία εκτός

από το πιο πάνω πλοίο της πρώτης, το οποίο υπόκειται στους θαλασσίους κινδύνους και ακόμη δεν αποκλείεται να μεταβιβαστεί. Επομένως πιθανολογείται και ο κίνδυνος που διατρέχει η ικανοποίηση της παραπάνω απαιτήσεως του αιτούντα. Πρέπει συνεπώς συντρεχούσης επειγούσης περιπτώσεως να γίνει μερικά δεκτή η υπό κρίση αίτηση και να διαταχθεί το ζητούμενο μέτρο της συντηρητικής κατασχέσεως, συγχρόνως δε να επιτραπεί στις καθ' ων η αίτηση να αντικαταστήσουν τη συντηρητική κατάσχεση με το ηπιότερο μέτρο της εγγυοδοσίας (άρθρα 692 παρ. 1 έως 3 και 704 ΚΠολΔ) όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό. Εξάλλου πρέπει ενόψει όλων των πιο πάνω πιθανολογηθέντων, να επιδικαστεί στον αιτούντα προσωρινά, ως ασφαλιστικό μέτρο, έναντι της παραπάνω απαιτήσεώς του το ποσό των 200.000 δραχμών (άρθρο 728 παρ. 1 περ. γ ΚΠολΔ). Τέλος ενόψει της διατάξεως του άρθρου 178 παρ. 3 ΝΔ 3026/1954 «Περί Κώδικος δικηγόρων» δεν τίθεται ζήτημα δικαστικής δαπάνης αναφορικά με το αίτημα της υπό κρίση αιτήσεως για συντηρητική κατάσχεση. Κατά τα λοιπά η δικαστική δαπάνη πρέπει να συμψηφιστεί εξολοκλήρου μεταξύ των διαδίκων λόγω εύλογης αμφιβολίας για την έκβαση της δίκης (άρθρο 179 ΚΠολ.Δ.).